

לפרסום מאמרים בגיליון מיוחד של כתב העת
מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית בנושא:

התנסות, התמכרות והחלמה: משחקנות, הימורים וחומרים פסיכו-אקטיביים בקרב ילדים, נוער וצעירים

עורכים-אורחים: פרופ' בל גבריאל-פריד ופרופ' מאיר טייכמן
בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל, אוניברסיטת תל-אביב

המונח "התמכרות" התייחס במשך שנים בעיקר לתסמינים פיזיולוגיים, קוגניטיביים והתנהגותיים המעידים על המשך שימוש בחומר פסיכו-אקטיבי או מעורבות בהתנהגות סיכון הקשורה אליו, למרות בעיות משמעותיות הכרוכות בכך. מונח זה הורחב בעשור האחרון, והוא כולל גם התנהגויות כמו הימורים ומשחקנות (gaming), שהוגדרו כהתמכרויות התנהגותיות ("בישות"). מעורבות מרובה בקניות או שימוש יתר באינטרנט באמצעות מחשבים וטלפונים חכמים הם התנהגויות אשר סיווגן כהפרעת התמכרות עדיין שנוי במחלוקת, אך הידע האמפירי על שימוש בעייתי בהם – קיים.

המעורבות בהתנהגויות אלה נעה על פני רצף – החל מאלה אשר יתנסו בלבד ומי שיחוו מידה מסוימת של נזק וכלה במי שיסווגו כבעלי הפרעת התמכרות. הגורמים המשפיעים על מידת המעורבות הם ביולוגיים, פסיכולוגיים וחברתיים, וגם נתיבי היציאה או ההחלמה מפעילויות אלה תלויים בגורמים אלה.

מבחינה חברתית, השיח על מסוכנות השימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים או מעורבות במשחקנות והימורים הפך למורכב יותר: מחד גיסא, קיים שיח מקצועי ומדעי המדגיש את הסיכון בשימוש בחומרים או במעורבות יתר בהתנהגויות שהוזכרו לעיל; מאידך גיסא, שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים עבר תהליך של נרמול, ובאשר למעורבות בהימורים ומשחקנות, המהווים חלק מחיי היום-יום – ישנה הכרה מסוימת במסוכנותם ובנזקים שהם עשויים לגרום, ובו בזמן כולם יחד (חומרים והתנהגויות) זמינים ונגישים יותר מתמיד.

מורכבות חברתית זו פוגשת ילדים, בני נוער ובוגרים צעירים (המונח "בוגרים צעירים" מתייחס לטווח הגילים 18–28), אשר נמצאים בשלבים התפתחותיים שבהם הצורך להתנסות הוא חלק מתהליכים התפתחותיים. הקדמה הטכנולוגית אף משכללת את הזמינות והנגישות להתנהגויות וחומרים בשלבים התפתחותיים מוקדמים יותר.

גיליון מיוחד זה מזמין חוקרים וחוקרות, אנשי מקצוע ונשות מקצוע מתחומים שונים (מדעי החינוך, החברה והרווחה, בריאות הנפש ובריאות הציבור ומדיניות ציבורית) להגיש מאמרים אמפיריים, מאמרים העוסקים בסוגיות חינוכיות-טיפוליות ומאמרי מדיניות המחברים בין ילדות, גיל ההתבגרות או בגרות צעירה לבין רצפים שונים של התמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים והתנהגויות, מניעה והחלמה. יתקבלו גם מאמרים שעוסקים במגדר ומאמרים שעוסקים בהשפעת ההורים והמשפחה הרחבה על ילדים, בני נוער ומבוגרים צעירים (בין אם מדובר בבני משפחה עם הפרעת התמכרות או בני משפחה כגורם מניעה).

את המאמרים יש לשלוח למערכת "מפגש": מרים גילת mgilat@efshar.org.il

הנחיות לכתובת מאמרים מצויות בקישור: [הנחיות כתיבה ל"מפגש"](#)

לשאלות, מידע נוסף והתייעצויות ניתן לפנות לעורכים-האורחים של גיליון זה:

פרופ' בל גבריאל-פריד bellegav@tauex.tau.ac.il

פרופ' מאיר טייכמן teichma@tauex.tau.ac.il

מועד אחרון להגשת המאמרים 7 באוקטובר 2023

מידע נוסף ניתן למצוא בקישורים הבאים [כתב העת "מפגש" צפייה בגיליונות "מפגש"](#)